

Kostní metabolismus u chorob gastrointestinálního traktu – váhový úbytek a střevní mikrobiom v centru pozornosti

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
aktuální číslo časopisu *Clinical Osteology* se tentokrát zaměřilo na propojení gastroenterologie a osteologie ve dvou oblastech, kterým se v poslední době dostává stále více pozornosti – na problematiku kostních změn po významném váhovém úbytku a na vztah střevního mikrobiomu a kostního zdraví.

Významná redukce hmotnosti jako terapeutický záměr u osob žijících s obezitou, kterého dosahujeme pomocí bariatrických výkonů, ale také velmi účinné farmakoterapie, vede k celé řadě změn v kostní tkáni. Snížené mechanické zatížení kostí, hormonální dysbalance (leptin, adiponektin, estrogény atd.), malabsorpce klíčových živin, zejména vápníku a vitamínu D, ale také změny v obsahu tuku přímo v kostní dřeni ovlivňují hustotu kostního minerálu a mohou představovat rizikový faktor zlomenin. V článku „Kostní změny po významném váhovém úbytku“ se dočtete o komplexním vztahu mezi obezitou, významnou redukcí hmotnosti a kostním zdravím a dozvíte se, které terapeutické modalities využívané v redukci hmotnosti jsou z hlediska kosti nejrizikovější a jak těmto negativním vlivům můžeme předcházet.

Střevní mikrobiom se v posledních letech stal jedním z nejdiskutovanějších témat medicíny v celé řadě lékařských oborů. Stále více informací přináší současná věda také o vlivu mikrobiomu na kostní metabolismus. Mikrobiální společenstva ovlivňují vstřebávání živin, metabolismus vitamínu D, regulaci imunitní odpovědi i produkci mastných kyselin s krátkým řetězcem, které mají přímý dopad na kostní remo-

delaci. Dysbióza, typická pro řadu nejen gastrointestinálních chorob, může vést k narušení rovnováhy mezi kostní resorpcí a novotvorbou. Zánětlivé mediátory produkované při alteraci mikrobiomu navíc stimulují osteoklastickou aktivitu a přispívají k úbytku kostní hmoty. Výzkum v této oblasti otevírá nové možnosti terapeutických intervencí – od probiotik a prebiotik až po cílené modulace mikrobiálního prostředí. Tato a další zajímavá fakta najdete v článku „Střevní mikrobiom a kost: přehled aktuálních poznatků“.

Na průsečíku těchto a samozřejmě i dalších témat (zánětlivá střevní onemocnění, malabsorpční syndrom apod.) se osteologie stává oborem úzce spolupracujícím s gastroenterologií a obezitologií. V klinické praxi je zásadní včasná identifikace rizikových pacientů, zhodnocení rizika zlomenin, pravidelné sledování denzity kostního minerálu, laboratorní kontrola nutričních parametrů a cílená intervence. Probíhající výzkum v této oblasti snad přinese také odpovědi na otázku, zda modulace střevního mikrobiomu může být cestou k prevenci či léčbě kostních změn u pacientů nejen s gastrointestinálními chorobami.

Milé čtenářky, milí čtenáři, přeji Vám inspirativní čtení v adventním čase, požehnané svátky a vše dobré v novém roce.

*doc. MUDr. Ludmila Brunerová, Ph.D.
Osteologické centrum FNKV, Praha
Obezitologické centrum FNKV, Praha
Interní klinika FN KV a 3. LF UK Praha*